

Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA NĪLO JĒSKINENA [*NILLO JÄÄSKINEN*]
SECINĀJUMI,
sniegti 2012. gada 13. decembrī¹

Lieta C-412/11

**Eiropas Komisija
pret**

Luksemburgas Lielhercogisti

Prasība sakarā ar valsts pienākumu neizpildi — Direktīva 91/440/EEK — Kopienas dzelzceļa attīstība — Direktīva 2001/14/EK — Dzelzceļa infrastruktūras jaudas iedalīšana — Direktīvas 91/440 6. panta 3. punkts un II pielikums — Direktīvas 2001/14 14. panta 2. punkts — Infrastruktūras pārvalditājs — Neatkarība organizatoriskā un lēmumu pieņemšanas ziņā — Neatkarība būtisko funkciju izpildē

I – Ievads

1. Ar šo prasību sakarā ar valsts pienākumu neizpildi Eiropas Komisija lūdz Tiesu atzīt, ka Luksemburgas Lielhercogiste nav izpildījusi pienākumus, kas ir paredzēti Direktīvas 91/440/EEK², kas grozīta ar Direktīvu 2001/12/EK³ (turpmāk tekstā – “Direktīva 91/440”), 6. panta 3. punktā un II pielikumā, kā arī Direktīvas 2001/14/EK⁴ 14. panta 2. punktā. Luksemburgas Lielhercogiste lūdz Komisijas prasību noraidīt.

2. Šī lieta ietilpst virknē prasību sakarā ar valsts pienākumu neizpildi⁵, kuras Komisija cēla 2010. un 2011. gadā saistībā ar to, kā dalībvalstis piemēro Direktīvu 91/440 un Direktīvu 2001/14, kuru galvenais mērķis ir nodrošināt taisnīgu un nediskriminējošu infrastruktūras, proti, dzelzceļu tīkla, pieejamību dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem. Šīs prasības ir bezprecedenta, jo dod Tiesai pirmo iespēju lemt par dzelzceļa liberalizāciju Eiropas Savienībā un interpretēt tā saucamo “pirmo dzelzceļa tiesību aktu paketi”.

3. 2012. gada 6. septembrī es jau sniedzu secinājumus lietā, kurā tika taisīts iepriekš minētais spriedums Komisija/Portugāle, kā arī iepriekš minētajā lietā Komisija/Ungārija, lietā Komisija/Spānija, lietā Komisija/Austrija un lietā Komisija/Vācija. Papildus šiem secinājumiem šodien es sniegšu savus secinājumus iepriekš minētajā lietā Komisija/Polija, lietā Komisija/Čehijas Republika, lietā Komisija/Francija un lietā Komisija/Slovēnija. Tiktāl, ciktāl šī lieta ir saistīta ar iebildumiem, kas ir analogi tiem, kurus es jau analizēju iepriekš minētajos secinājumos, es tikai atsaukšos uz attiecīgajiem to punktiem, pilnībā neatkārtojot tajos pausto argumentāciju.

1 — Oriģinālvaloda – franču.

2 — Padomes 1991. gada 29. jūlija direktīva par Kopienas dzelzceļa attīstību (OV L 237, 25. lpp.).

3 — Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 26. februāra direktīva (OV L 75, 1. lpp.).

4 — Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 26. februāra direktīva par dzelzceļa infrastruktūras jaudas iedalīšanu un maksas iekasēšanu par dzelzceļa infrastruktūras lietošanu un drošības sertifikāciju (OV L 75, 29. lpp.).

5 — Ir runa par 2012. gada 25. oktobra spriedumu lietā C-557/10 Komisija/Portugāle un 2012. gada 8. novembra spriedumu lietā C-528/10 Komisija/Grieķija, kā arī lietām C-473/10 Komisija/Ungārija; C-483/10 Komisija/Spānija; C-512/10 Komisija/Polija; C-545/10 Komisija/Čehijas Republika; C-555/10 Komisija/Austrija; C-556/10 Komisija/Vācija; C-625/10 Komisija/Francija; C-627/10 Komisija/Slovēnija un C-369/11 Komisija/Itālija, kas tiek izskatītas Tiesā.

II – Atbilstošās tiesību normas

A – Savienības tiesības

1) Direktīva 91/440

4. Direktīvas 91/440 6. panta 3. punktā ir paredzēts:

“Dalībvalstis veic pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu to, ka II pielikumā iekļautās funkcijas, kuras nosaka taisnīgu un nediskriminējošu piekļūšanu infrastruktūrai, uztic iestādēm vai sabiedrībām, kas pašas nesniedz nekādus dzelzceļa pārvadājumu pakalpojumus. Neatkarīgi no organizatoriskajām struktūrām jāpierāda, ka šis mērķis ir sasniegts.

Dalībvalstis tomēr var uzdot dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem vai jebkurai citai iestādei iekasēt maksājumus un uzņemties atbildību par dzelzceļa infrastruktūras pārvaldīšanu, piemēram, investīcijām, uzturēšanu un finansēšanu.”

5. Direktīvas 91/440 II pielikumā ir uzskaitītas “būtiskās funkcijas”, kas minētas tās 6. panta 3. punktā:

“[..]

— to lēmumu pieņemšana, kas attiecas uz sliežu ceļu piešķirumu, ieskaitot pieejamības definīciju un vērtējumu, kā arī atsevišķu sliežu ceļu piešķirumu,

[..].”

2) Direktīva 2001/14

6. Direktīvas 2001/14 14. panta 1. un 2. punktā ir noteikts:

“1. Dalībvalstis var izstrādāt vispārīgus dzelzceļa infrastruktūras jaudas iedalīšanas principus, vienlaikus respektējot Direktīvas 91/440/EEK 4. pantā noteikto vadības neatkarību. Ir jāizstrādā konkrēti jaudas iedalīšanas noteikumi. Infrastruktūras pārvaldītājs veic jaudas iedalīšanu. Jo īpaši infrastruktūras pārvaldītājs nodrošina, ka infrastruktūras jaudu iedala taisnīgi un bez diskriminācijas, un saskaņā ar Kopienas tiesību aktiem.

2. Ja infrastruktūras pārvaldītājs savas juridiskās formas, uzbūves vai lēmumu pieņemšanas funkciju dēļ ir atkarīgs no kāda dzelzceļa pārvadājumu uzņēmuma, tad 1. punktā minētās un šajā nodaļā aprakstītās funkcijas veic par jaudas iedalīšanu atbildīga iestāde, kas savā juridiskajā formā, uzbūvē un lēmumu pieņemšanā nav atkarīga ne no viena dzelzceļa pārvadājumu uzņēmuma.”

B – Luksemburgas tiesiskais regulējums

7. 2009. gada 22. jūlija Likumā par dzelzceļa drošību⁶ ir paredzēts, ka jaunizveidotā *Administration des Chemins de Fer* [Dzelzceļa pārvalde] (turpmāk tekstā – “ACF”) ir atbildīga par būtiskajām jaudas iedalīšanas (sliežu ceļu piešķiršanas) un maksas noteikšanas funkcijām.

6 — 2009. gada *Mémorial*, A-N° 169, 2465. lpp.

8. 1999. gada 11. jūnija Likumā par dzelzceļa infrastruktūru, kas grozīts ar 2010. gada 3. augusta likumu⁷, ir noteikts:

“Dzelzceļa infrastruktūras jaudas iedalīšanas uzdevums tiek uzticēts iedalīšanas iestādei, kuras funkcijas uzņemas *Administration des Chemins de Fer*.”

III – Pirmstiesas procedūra un tiesvedība Tiesā

9. 2008. gada 26. jūnijā Komisija brīdināja Luksemburgas Lielhercogisti, ka tai ir jāizpilda pirmās dzelzceļa tiesību aktu paketes direktīvas. Minētā dalībvalsts uz šo brīdinājuma vēstuli atbildēja ar 2008. gada 27. augusta vēstuli.

10. 2009. gada 9. oktobrī Komisija nosūtīja Luksemburgas Lielhercogistei argumentētu atzinumu, kurā tā norādīja uz veikto pasākumu nepietiekamību, lai nodrošinātu Direktīvas 91/440 un Direktīvas 2001/14 transponēšanu. Pēc jaunas vēstuļu apmaiņas Komisija 2010. gada 25. novembrī Luksemburgas Lielhercogistei nosūtīja papildu argumentētu atzinumu, kurā tā, ņemot vērā valsts tiesiskā regulējuma attīstību, ierobežoja savus iebildumus, saglabājot tikai vienu iebildumu, kas attiecas uz būtisko funkciju neatkarību.

11. 2011. gada 3. februārī Luksemburgas Lielhercogiste atbildēja uz papildu argumentēto atzinumu.

12. Tā kā Luksemburgas Lielhercogistes atbilde un sniegtā informācija Komisiju nepārlicināja, tā 2011. gada 8. augustā nolēma iesniegt šo prasību.

IV – Lietas dalībnieku argumenti

13. Komisija norāda, ka Direktīvā 91/440 ir noteikts, ka dzelzceļa jaudas iedalīšanas funkcijas papildus citām funkcijām nodrošina neatkarīgas iestādes. Direktīvas 91/440 II pielikumā kā “būtiska funkcija” ir kvalificēta “to lēmumu pieņemšana, kas attiecas uz sliežu ceļu piešķirumu, ieskaitot pieejamības definīciju un vērtējumu, kā arī atsevišķu sliežu ceļu piešķirumu”.

14. Komisija uzskata, ka, lai gan *ACF*, kas nodarbojas ar sliežu ceļu piešķiršanu, ir no *Chemins de fer luxembourgeois* [Luksemburgas dzelzceļš] (turpmāk tekstā – “*CFL*”) neatkarīga iestāde, tomēr ir jāsecina, ka *CFL* ir uzdots veikt atsevišķas būtiskas funkcijas sliežu ceļu piešķiršanas jomā.

15. Komisija, ņemot vērā Luksemburgas valdības sniegtās norādes, uzskata, ka satiksmes kustības traucējumu gadījumā sliežu ceļu piešķiršana joprojām ir *CFL*, proti, tā tikla pārvaldības dienesta, kompetencē un šī *CFL* struktūrvienība nav neatkarīga no tām struktūrvienībām, kas pārvalda dzelzceļa transporta dienestus.

16. Komisija uzskata, ka satiksmes kustības traucējumu gadījumā *ACF* noteiktais normālais satiksmes kustības grafiks vairs nevar tikt ievērots, ņemot vērā, ka kustības grafikā noteiktie laiki jau ir pagājuši un ka ir nepieciešams veikt satiksmes kustības laiku atkārtotu piešķiršanu tiem operatoriem, kas gaida savu kārtu. Komisija uzskata, ka šāda atkārtota piešķiršana noteikti veido sliežu ceļu piešķiršanu. Saskaņā ar Luksemburgas tiesisko regulējumu to var īstenot tikai ar satiksmes pārvaldības palīdzību, ko veic *CFL*, tādējādi piešķirot *CFL* zināmu lomu dzelzceļa jaudas piešķiršanā, kas ir pretrunā Direktīvas 2001/14 prasībām.

7 — 2010. gada *Mémorial*, A-N° 135, 2194. lpp.

17. Komisija uzskata, ka būtiskās sliežu ceļu piešķiršanas funkcijas īstenošanai ir nepieciešams, lai CFL izpilda pirmajā dzelzceļa tiesību aktu paketē paredzētās neatkarības prasības. CFL nav veikts neviens pasākums, kura mērķis būtu nodrošināt šo neatkarību, lai juridiskā, organizatoriskā un lēmumu pieņemšanas ziņā nošķirtu struktūrvienības, kas veic būtiskās funkcijas, un tās, kuras pārvalda dzelzceļa transporta dienestus.

18. Savā replikas rakstā Komisija norāda, ka ar grozījumiem, kas izdarīti ar pārskatu (*document de référence*) (turpmāk tekstā – “*DRR*”), kuru pieņēmušas Luksemburgas iestādes pēc argumentētajā atzinumā noteiktā termiņa, nepietiek, lai izbeigtu valsts pienākumu neizpildi.

19. Luksemburgas valdība savā iebildumu rakstā uzskata, ka, lai gan spēkā esošais valsts tiesiskais regulējums atbilda Direktīvas 2001/14 tekstam un būtībai, tas tomēr pēc šīs prasības iesniegšanas tika pielāgots tādā veidā, lai nebūtu ne mazāko šaubu par iespējamo neatbilstību Savienības tiesībām. Tādējādi *DRR* ir grozīts tādā veidā, lai arī sliežu ceļu atkārtota piešķiršana satiksmes kustības traucējumu gadījumā tiktu nodota *ACF*⁸. Savā iebildumu rakstā Luksemburgas valdība norāda, ka *DRR* vēlreiz ir grozīts (no 2012. gada 1. janvāra) un ka šobrīd tas atbilst Komisijas prasībām, paredzot, ka neparedzētu satiksmes kustības traucējumu gadījumā *ACF* piešķir jaunus sliežu ceļus⁹.

V – Prasības sakarā ar valsts pienākumu neizpildi analīze

20. Luksemburgas Lielhercogiste apstrīd Komisijas iebildumu, atsaucoties uz noteikumiem, kas pieņemti pēc argumentētajā atzinumā noteiktā termiņa beigām, proti, *DRR* grozījumiem, kuri veikti pēc minētā termiņa beigām.

21. Šajā sakarā pietiek atgādināt, ka Tiesa vairākkārt ir atzinusi, ka pienākumu neizpildes esamība jāvērtē atkarībā no situācijas dalībvalstī, kāda tā ir, beidzoties argumentētajā atzinumā noteiktajam termiņam, un ka pēc tam sekojošās izmaiņas Tiesa nevar ņemt vērā¹⁰. Izskatot šo prasību, noteicošais ir tiesiskais regulējums, kas bija spēkā, beidzoties divu mēnešu termiņam, kas bija noteikts 2010. gada 25. novembra papildu argumentētajā atzinumā.

22. Komisijas prasība ir pamatota ar diviem elementiem, ko es jau analizēju savos secinājumos iepriekš minētajā lietā C-473/10 Komisija/Ungārija, lietā C-625/10 Komisija/Francija un lietā C-627/10 Komisija/Slovēnija.

23. Runājot par iemesliem, kuru dēļ tāds vēsturiskais operators kā CFL, kas ir dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums, dienests, kurš nav no tā neatkarīgs, vai infrastruktūras pārvaldītājs, kas nav neatkarīgs no šādiem uzņēmumiem, nevar tikt iesaistīts tādu būtisko funkciju veikšanā kā sliežu ceļu piešķiršana, manuprāt, pietiek atsaukties uz maniem secinājumiem iepriekš minētajā lietā C-625/10 Komisija/Francija (31.–47. punkts) un lietā C-627/10 Komisija/Slovēnija (30.–46. punkts).

24. Tāpat arī, šķiet, ir izslēgts, ka tādām vēsturiskajām operatorām kā CFL, kas ir dzelzceļa pārvadājumu uzņēmums, varētu piešķirt pilnvaras lemt par sliežu ceļu atkārtotu piešķiršanu satiksmes kustības traucējumu gadījumā, kas neaprobežojas ar sliežu ceļu atcelšanu, to iemeslu dēļ, ko es izklāstīju savos secinājumos iepriekš minētajā lietā C-473/10 Komisija/Ungārija (49.–70. punkts) un lietā C-627/10 Komisija/Slovēnija (38.–46. punkts).

25. Šo iemeslu dēļ Komisijas prasība ir jāapmierina.

8 — Atsauce uz tikla pārskata 2011. gada izdevuma 3.0 versiju tika publicēta 2011. gada *Mémorial*, B-N° 84, 1657. lpp.

9 — Atsauce uz tikla pārskata 2012. gada izdevuma 2.0 versiju tika publicēta 2011. gada *Mémorial*, B-N° 103, 1985. lpp.

10 — It īpaši skat. 2008. gada 19. jūnija spriedumu lietā C-319/06 Komisija/Luksemburga (Krājums, I-4323. lpp., 72. punkts un tajā minētā judikatūra); 2010. gada 4. marta spriedumu lietā C-241/08 Komisija/Francija (Krājums, I-1697. lpp., 59. punkts un tajā minētā judikatūra), kā arī 2011. gada 3. marta spriedumu lietā C-50/09 Komisija/Irīja (Krājums, I-873. lpp., 102. punkts).

VI – Par tiesāšanās izdevumiem

26. Atbilstoši Tiesas Reglamenta 138. panta 1. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs.

27. Tā kā Komisija ir prasījusi piespriet Luksemburgas Lielhercogistei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un pēdējai minētajai spriedums ir nelabvēlīgs, šis lūgums ir jāapmierina.

VII – Secinājumi

28. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, iesaku Tiesai lemt šādi:

- 1) Luksemburgas Lielhercogiste nav izpildījusi pienākumus, kas ir paredzēti Padomes 1991. gada 29. jūlija Direktīvas 91/440/EEK par Kopienas dzelzceļa attīstību, kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 26. februāra Direktīvu 2001/12/EK, 6. panta 3. punktā un II pielikumā, kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 26. februāra Direktīvas 2001/14/EK par dzelzceļa infrastruktūras jaudas iedalīšanu un maksas iekasēšanu par dzelzceļa infrastruktūras lietošanu un drošības sertifikāciju 14. panta 2. punktā, ciktāl kāds dzelzceļa pārvadājumu uzņēmuma dienests piedalās tādu būtisko funkciju īstenošanā kā sliežu ceļu piešķiršana;
- 2) Luksemburgas Lielhercogiste atlīdzina tiesāšanās izdevumus.